

Kazatel: Josef Hurta

Písně: 478, 484, 481, 463, 482, 464

Čtení: J 1, 1 – 14

Text: J 3, 3 – 8 *Ježíš mu odpověděl: "Amen, amen, pravím tobě, nenarodí-li se kdo znovu, nemůže spatřit království Boží." Nikodém mu řekl: "Jak se může člověk narodit, když už je starý? Nemůže přece vstoupit do těla své matky a podruhé se narodit." Ježíš odpověděl: "Amen, amen, pravím tobě, nenarodí-li se kdo z vody a z Ducha, nemůže vejít do království Božího. Co se narodilo z těla, je tělo, co se narodilo z Ducha, je duch. Nediť se, že jsem ti řekl: Musíte se narodit znovu. Vítr vane kam chce, jeho zvuk slyšíš, ale nevíš, odkud přichází a kam směřuje. Tak je to s každým, kdo se narodil z Ducha."*

Na úvod bych rád vyjádřil přání, abychom v tuto chvíli odhlédli od veškerého vánočního folklóru, který by nám mohl zastínit výhled k jádru vánoční zvěsti. Dojmy ze štědrého večera nyní na chvíli odložme stranou, protože to všechno je jenom ten balící papír. Ale my se potřebujeme dostat k obsahu. K obsahu křesťanských Vánoc. V centru naší pozornosti musí být Ježíš. Všechno ostatní – stromeček, jesličky, pohádky, i ten pohádkový ježíšek, to všechno je jen papír, který lze klidně roztrhat nebo za rok zase zrecyklovat, ale kvůli obalu Vánoce neslavíme. Nám jde o skutečný obsah. A tím je Kristus. A někdy je skutečně těžké se k němu dostat přes nános všelijakých předsudků a lidské fantazie. Koneckonců, ani bible sama nám nenabízí setkání s Ježíšem bez obalu, nýbrž jen skrze svědectví evangelistů, kteří Ježíše jednou balí do plenek (jako Matouš a Lukáš), jindy zase do poezie (jako evangelista Jan). Jediný Marek, nejstarší z evangelistů, snad aby se vyhnul nepochopení, vánoční příběh úplně vynechává a jde rovnou k věci.

My se ale v této chvíli soustředíme na zvěst evangelisty Jana. Už víme, že na úvod svého evangelia napsal báseň, a podle toho také musíme k jeho textu přistupovat. Platí, že umělecké dílo se nevysvětluje, nýbrž ho necháme na sebe působit a ono s námi něco udělá. Může nás rozčítit, rozněžnit, vede nás k zamyšlení, vzbudí různé asociace nebo někdy také zůstane zcela nepochopené. A tak i to dnešní kázání bude spíše takový abstraktní obraz zvoucí k tichému rozjímání a meditaci. Naložte s ním, jak umíte.

Zkusím do sebe prolnout dva obrazy, a to první a třetí kapitolu Jana, ale namíchám barvy také z dalších biblických textů. Takže: Hned první řádky evangelia nás vrhnou na samotný začátek celé bible, do knihy Genesis, odkud si Jan vypůjčil první slova. „Na počátku.“ V Genesis čteme: Na počátku stvořil Bůh nebe a zemi. Víme jak. Pouhým slovem. Na počátku tedy bylo slovo. Někáký Boží záměr. Idea. Nebo ideál. A Bůh viděl, že to, co učinil, je dobré. Ale pak se to nějak zvrtilo. Člověk, který byl stvořen jako Boží obraz najednou nechtěl zrcadlit Boží ideály, ale chtěl sám rozhodovat, co je dobré a co zlé. To není nauka o úsvitu dějin; to je ryzí současnost. Kam se vytratil ten dobrý Boží záměr? Ten ideál? To mocné Boží slovo, skrze něhož všechno povstalo a bez něhož nepovstalo nic, co jest? V tom slovu byl přece život! Život v Božím světle, nikoliv ve tmě, nářku a bolesti. Kam se to podělo?

Leda se vrátit znovu na začátek, a vyslovit to slovo znovu, objevit tu původní myšlenku, kterou měl Bůh, a spatřit to pravé světlo života, které osvěcuje každého člověka, když se narodí. Jenže my se rodíme do světa bolesti, do světa válek a lidské krutosti, do světa klamu a lži, do světa temnoty a všudypřítomné smrti. Kdyby tak bylo možné narodit se znovu a spatřit místo toho slzavého údolí něco jako království Boží! Ale jak se může člověk znovu narodit, když už je starý? Nemůže přece vstoupit do těla své matky a znovu se narodit, ptá se nechápavě i tak vzdělaný člověk, jakým byl Nikodém. A dostane se mu odpovědi, že se musí narodit z vody a z Ducha. Ano, víme, že polovinu hmotnosti těla tvoří voda, ale co se narodilo z těla je stále jen pouhé tělo. Aby mohl člověk spatřit v tomto světě i něco víc než jen tu bídnou fyzickou realitu, musí se narodit i duchovně. Tu duchovní realitu spatříš jen duchovním zrakem. Boží království, které je skryté mezi námi spatříme jen tenkrát, když nebudeme jako nějaká divá zvěř, ale duchovní bytosti, jejichž duchovním otcem je sám Bůh; když se z jeho vůle staneme Božími dětmi. Tedy těmi, kdo se nenarodili jen jako se rodí lidé, jako děti pozemských otců, nýbrž narodili se z Boha.

Jak se to může stát? Může se někdo narodit z člověka i z Boha? Být zároveň synem člověka i synem Božím? Lze to na někom ukázat? V bibli máme svědectví očitých svědků, kteří někoho takového spatřili. Říkají: „Spatřili jsme jeho slávu, slávu, jakou má od Otce jednorozený Syn, plný milosti a pravdy.“ Je jednorozený, tedy jedinečný, neporovnatelný. Pravý člověk a pravý Bůh v jednom. Ten dokonalý obraz Boží, ten Boží záměr, ztělesněná Boží myšlenka. Slovo, které se stalo tělem. Známe ho? Poznali jsme ho?

On tu vždycky nějak byl, svět skrze něj povstal, ale svět ho nepoznal. Vlastně bychom ho měli znát, protože jsme byli stvořeni se stejným záměrem, se stejnou Boží myšlenkou, abychom byli dětmi nebeského Otce. Abychom se vztahovali k Bohu, jako ke svému laskavému tátovi. Nebo k milující mámě. Prostě, abychom žili s myšlenkou na Boha. Ale my jsme se Bohu odcizili jako marnotratní synové a dcery.

Ovšem Bůh sám se rozhodl jít nám naproti. Ale protože jsme ztratili schopnost vnímat Boha duchovně, tak k nám přišel tělesně. A to jsou Vánoce. Vánoce jsou svátkem ztělesnění Boha. On se stal jedním z nás. Přiblížil se k nám na dotek. Přišel mezi lidi, které stvořil. Bohužel jeho vlastní stvoření ho nepoznalo. Vůbec totiž nevypadal jako Bůh. Žádné děťátko se zlatými řasy ani se svatozáří kolem hlavy. Naopak. Viděli jsme ho, ale byl tak nevzhledný, že jsme po něm nedychtili. Byl v opovržení, kdekdo se ho zřekl, muž plný bolesti, zkoušený nemocemi, jako ten, před nímž si člověk zakryje tvář, tak opovržený, že jsme si ho nevážili. Jen málokdo pod křížem rozpoznal, že „ten člověk byl opravdu Syn Boží.“

Ale těm, kteří ho přijali a věří v jeho jméno – jméno Ježíš, Ješua – Hospodin je spása, Immanuel – Bůh je tu s námi, těm, kdo uvěřili, že je to opravdu tak, těm dal moc stát se Božími dětmi. Ti se nenarodili, jen jako se rodí lidé, jako děti pozemských otců, nýbrž se narodili z Boha. Jak se to na takových lidech pozná? Ne, nemají svatozář. Duch je jako vítr. Není vidět. Ale jsou vidět jeho projevy – jak ohýbá větve stromů, jak kácí k zemi laciné reklamní cedule nebo vynáší vzhůru kluzák s pilotem. Tak je to s každým, kdo se narodil z Ducha. Nikdo neví proč, ale ten člověk se najednou chová jinak a dělá věci, které by běžně nedělal. Nabízí bližnímu pomocnou ruku, sklání se k modlitbě, a i když ho něco tíží, tak zvedá hlavu vzhůru. Jeho život se jakoby rozsvítí. Přijal do svého života Ježíše – světlo, které ve tmě svítí a tma je nepohltila.

Modlitba: *Pane Ježíši Kriste, buď našim světlem, ať i náš život svítí na cestu lidem kolem nás. Pronikni celým naším životem, ať se znovu staneme obrazem Božím. Promluv k nám, ať víme, jak ke komu máme promluvit.*

Přímluvná modlitba: *Pane Ježíši Kriste, ty vidíš, co se ve světě děje, a přece tě to neodradilo, abys vstoupil k nám, do našeho světa ne jako mocný vojevůdce, ale jako bezbranné dítě. Kolik je na světě takových bezbranných dětí! Dětské oběti války, váleční sirotci, děti opuštěné, unesené, týrané. Děti zneužívané, psychicky vydírané, šikanované. Děti ponechané napospas morálnímu chaosu té tzv. vyspělé západní společnosti. Modlíme se za rodiny, aby byly oázou bezpečí, jistoty a zdravého prostředí. Modlíme se za to, abys byl přítomen ve všech rodinách – v těch tradičních i netradičních, úplných i neúplných nebo všelijak sešitvaných a patchworkových. Prosíme o požehnání pro všechny rodiče vlastní i nevlastní, seždané, neseždané či rozvedené. Však to znáš sám. Modlíme se za harmonické soužití generací, úctu ke starší a respekt k jinak smýšlejícím. Prosíme za vzájemnou snášenlivost a porozumění na té nejnižší mezilidské úrovni, protože jen tak můžeme chtít porozumění i mezi národy. Pane Ježíši Kriste, sjednocuj nás, i když jsme každý jedinečný originál. Kéž přijde opět čas míru, pokoje a lásky. Své naděje vkládáme do tebe, jako svého Pána a Spasitele. Tobě buď čest a sláva na věky. Amen.*